

INHOUD

Aan de lezer	9
Inleiding	13
1. De Rus	
a. Zijn geografische ruimte	19
Liefde voor de aarde die het licht spiegelt. Aanleg tot overwinning van de dubbelganger.	
b. Zijn volkskarakter	20
Legende ontstaan van Rusland; de Varaeger. Verschil Rus–Midden-Europeaan. Fichte. Grondkarakter van de Russische volksziel. Het Byzantijnse element tegenover de persoonlijkheidsontwikkeling. Het lijden van de Rus en de voorbereiding van de zesde cultuur. Spiegeling van het Germaanse met het Grieks-Romeinse element. Typering van de diverse volkszielen.	
c. Zijn volksgeest	30
Volkeren en hun volksziel; de Rus en het geestzlf. Relatie van de Russische volksziel met het van de aarde teruggekaatste licht; de Italiaanse volksziel en de lucht. Verschil aangrijpingspunt volksziel bij Rus (hoofd) en westerling (lichaam).	
2. De West-Slaven	37
Het toekomstelement in de Slavische volkeren. Verschil panslavisme en pangermanisme. Het messianisme van de Polen; Tsjechen, Zuid-Slaven. Harmonische verhouding West-Slaven en Midden-Europa in Oostenrijk. Copernicus en Kepler; Jan Hus. Lomonósof en Galilei. Politiek van de Italianen, Fransen en West-Slaven.	

3. De geschiedenis van Rusland

a. Oorsprong en ontwikkeling

43

Afkomst van de naam 'Rus'. Noords-Germaanse element. De Mongolen. 'Sibbe'-verband. Bij de Rus: democratische inslag. Inval van de Mongolen en monarchale staatsgedachte.

b. Het bolsjewisme

49

Tegen geestelijke ontwikkeling; Lénin, Trotski. Westerse vorm in het oosten; bolsjewisme. Religie. Bewustzijnsziel; overwinning van het antisociale in de geestzelf-periode. 1917: de illusionaire revolutie. Trotski, Kerénski. Luther en Solovjóf: twee polen. Bakóenin tegenover Marx. Vrijheid. Gorki's 'sterfgebed'. Buitenlanders voor de Rus ketters. Marxisme. Jezuitisme versus Goetheanisme. De socialistische experimenten door westerse occulte kringen. Occulte machinaties. Het scherm tussen Europa en Azië. In Azië een decadent schouwen van het 'pleroma'; in Europa denken in de duisternis. De sjamanen. Geahrimaniseerde magie. Faunen en saters. Westen: dialectische denkvormen, zintuiglijk karakter. Marxisme. Lénin. Huwelijk luciferisch marxisme en ahrimanische magie.

c. De Christusimpuls

71

Vorbereiding van het Christusvolk. Photius, paus Nikolaas I. Denken en voelen bij het Russische volk doorchristelijkt. Rome: geestelijke heerschappij van de Christus, wereldheerschappij van de kerk. Tegenstelling Solovjóf Jezuitisme.

4. Politiek en economie

77

Zonder geesteswetenschap is het oosten economisch incapabel. Westers object van uitbuiting. Noodzaak voor Brits handelsimperium van Oost-Europa als tegenpool. Angelsaksisch: zenuw-zintuig; Slavische wereld: bloed. Tsjechen, Slovenen, Polen en Slowaken. Russen: gespiritualiseerd bloed. Duitser apolitiek; Rus antipolitiek. Driedigheid: west-midden-oost : macht, verschijning, inzicht.

5. Filosofie en religie

a. Mythologie

83

Vorbereiding geestzelf. Mythologie. Hemelvader, aardemoeder, zegenkind. Beleven van het wezenlijke in natuurprocessen. Ontvankelijk voor de zuivere geest. Christusbegrip. Solovjóf. Christus als

god en als mens. Filosofie van Hegel en van Solovjóf. Staatsbegrip bij Augustinus en Solovjóf. Het Russische volksgemoed. De tijdgeest van de oude Grieken en van het nieuwe Europa.

b. Gemeenschapsbewustzijn

93

Broederschap in toekomstige Russische cultuur. Naam 'de Russische mens' is een innerlijke tegenstrijdigheid. Alexander Herzen: geen geluk in het westen. Groepszielekarakter; geen gedachtenvrijheid. Vrijheid en geesteswetenschap.

c. Verstand en openbaring

97

Mystieke intelligentie, intelligente mystiek. Geen begrip voor westerse rationaliteit; voor de Rus is alles openbaring. De scholastici tussen rationaliteit en openbaring. De oosterling wéét, de westerling wil bewijzen. Arianisme en Athasianen. Luciferisch principe (oosten), ahrimanisch element (westen) en Christusprincipe (midden).

6. Schrijvers

103

Berdjáfef: 'het leven moet zich naar de waarheid richten'. Solóvjof; zijn visie op de dood. Het oerkwaad en God. Zinloosheid zonder Christus' opstanding. Solovjóf, christelijk en filosofisch denker. Scotus Erigena. Onsterfelijkheid en waarheid. De oostmens neigt tot imaginatie. Chómjakof en de missie van het Russische volk. Tolstójt.

7. West – midden – oost

a. Algemene karakteristieken

113

Vroegere mensheid gedifferentieerd in west, midden of oost; nu in ieder mens aanwezig. De rol van de geesteswetenschap. De taak van Midden-Europa tot 3 500 n. Chr. Engeland en Frankrijk in 1429/1430. Griekse invloed (oost), Romeinse invloed (west). De Fransman en de Rus. Dostojévski. Tolstójt. De scharen van Michaël. Het Romaanse spook (Fransen) en de Britse nachtmerrie (Russen).

b. Talen

126

De relatie voorstelling – woord; bij Fransen is de gedachte in het woord geduwd, bij de Engelsen tot *onder* het woord, bij de Duitsers blijft de gedachte in de gedachte (Fichte, Schelling, Hegel). Bij de Russen: de gedachte innerlijk teruggestoten, blijft boven het woord zweven. Verschil in beleving van taal in oost en west.

8. Diversen	129
De afstamming van Rudolf Steiner. Slavische geboorteplaats. Verantwoordelijkheidsgevoel. De Russische volksziel.	
Lijst van persoonsnamen	133
Titels van de geciteerde delen in de Rudolf Steiner Gesamtausgabe (GA)	141